

Sygn. akt I C 207/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 września 2018 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Izabela Foksińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Arleta Ratajczak

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2018 roku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki akcyjnej w B.**

przeciwko **M. S.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. S. na rzecz powódki (...) Spółki akcyjnej w B. kwotę 3.532,77 zł (trzy tysiące pięćset trzydzieści dwa złote i siedemdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej M. S. na rzecz powódki (...) Spółki akcyjnej w B. kwotę 1.017,00 zł (jeden tysiąc siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

1/(...)

2/(...)

W., 20/09/2018 roku

Sygn. akt I C 207/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka akcyjna w B. wniosła w dniu 12 lutego 2018 roku pozew przeciwko M. S., domagając się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 3.532,77 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwana – poprzez podpisanie weksła w dniu 25 kwietnia 2017 roku – zobowiązała się do zapłaty do dnia 26 stycznia 2018 roku kwoty wskazanej na wekslu, tj. 4.012,77 zł. Powódka wezwała pozwaną do wykupu weksła w dniu 27 grudnia 2017 roku, jednak do dnia złożenia pozwu pozwana dokonała zapłaty jedynie kwoty 480 zł.

Na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2018 roku stawiała się pozwana M. S.. Pozwana uznała powództwo i wniosła o rozłożenia świadczenia na raty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. S. w dniu 25 kwietnia 2017 roku zawarła z (...) Spółką akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej. Zabezpieczeniem pożyczki był weksel in blanco „nie na zlecenie” wystawiony i podpisany przez pożyczkobiorcę.

(dowód: umowa z 25.04.2017r.z harmonogramem spłat k. 36-41)

Jednocześnie w dniu 25 kwietnia 2017 M. S. podpisała deklarację wekslową wskazującą, że weksel in blanco jest zabezpieczeniem zwrotu pożyczki udzielonej jej przez (...) Spółkę Akcyjną w B. B. Upoważniła w niej pożyczkodawcę do wypełnienia weksla in blanco na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu pożyczki, łącznie z kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego. W deklaracji wskazano sytuacje upoważniające pożyczkodawcę do wypełnienia weksla in blanco, w tym zaleganie z zapłatą przez pożyczkobiorcę, wypowiedzenie umowy pożyczki oraz skierowanie do pożyczkobiorcy wezwania do zapłaty.

(dowód: deklaracja wekslowa k. 42)

(...) Spółka akcyjna w B. wypełniła weksel in blanco wystawiony przez M. S. na kwotę 4.012,77 zł i opatrzyła go datą płatności 26 stycznia 2018 roku.

(weksel k. 5)

Pismem z dnia 27 grudnia 2017 roku (...) Spółka akcyjna w B. wypowiedziała M. S. umowę pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia i poinformowała, że wypełniła weksel in blanco, wzywając M. S. do zapłaty kwoty 4.012,77 zł.

(pismo k. 6)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez powódkę. Okoliczności faktyczne nie budziły wątpliwości, albowiem pozwana nie zakwestionowała twierdzeń powódki.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

Powódka dochodziła roszczenia z weksla. Jednocześnie w treści pozwu dochodziła również odsetek umownych.

W związku z tym, iż roszczenia zawarte w pozwie powódka wywodziła z weksla, wyjaśnić należy, że weksel własny jest papierem wartościowym sporządzonym w formie określonej ściśle przez ustawę z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 160), zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy weksla do zapłacenia określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie i stwarzający bezwarunkową odpowiedzialność wystawcy weksla i innych osób na nim podpisanych. Zobowiązanie wystawcy weksla ma przy tym, co do zasady, charakter abstrakcyjny. Ustawowe elementy weksla własnego określa art. 101 Prawa wekslowego.

Złożony przez powódkę weksel posiada wszystkie cechy, o których mowa w art. 101 Prawa wekslowego, w związku z czym jest ważny i kreuje zobowiązanie wekslowe. Został jednak wystawiony przez pozwaną jako weksel in blanco, w celu zabezpieczenia wierzytelności powódki z opisanej wyżej umowy pożyczki, a następnie wypełniony stosownie do postanowień umownych i deklaracji wekslowej. Taki weksel jest ściśle związany z dodatkową umową zawartą między wystawcą a remitentem weksla, będącą umową pozawekslową, która wskazuje w jaki sposób weksel może być wypełniony. Tym samym uznaje się, że weksel in blanco nie posiada charakteru dokumentu abstrakcyjnego, a więc umieszczenie przez wystawcę podpisu na wekslu nie stanowi w tym przypadku wyłącznej przyczyny i podstawy

zobowiązania wekslowego, a samo zobowiązanie wekslowe nie jest oderwane od stosunku podstawowego. Dlatego też wystawca weksła może bronić się w procesie wytoczonym mu przez remitenta zarzutami wynikającymi ze stosunku podstawowego. Przedmiotem rozstrzygnięcia sądu jest jednak wówczas nadal roszczenie wywodzone z weksła, a nie ze stosunku podstawowego, na zabezpieczenie którego weksel został wystawiony. Wystawienie i wręczenie wierzycielowi weksła gwarancyjnego ma bowiem na celu to, aby wierzyciel, w razie niezaspokojenia go w umówionym terminie płatności miał prawo skarżyć dłużnika na podstawie wręzonego mu weksła, zamiast skarżyć go na podstawie zasadniczego zobowiązania. Zarzuty dotyczące samego stosunku podstawowego mogą być podnoszone w ramach rozpoznawania żądania opartego jedynie na płaszczyźnie wekslowej, a sąd, o tyle tylko sięga do łączącej strony stosunku podstawowego, o ile bada prawidłowość wypełnienia weksła in blanco z deklaracją wekslową. Wyrok uwzględniający takie powództwo jest wyrokiem odnoszącym się do roszczenia wekslowego, chyba że (np. wskutek wykazania w toku procesu, że roszczenie wekslowe nie istnieje) powód zmieni podstawę faktyczną swego żądania.

Ponadto, jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego, w procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności ze stosunku podstawowego, zostaje przerucony na pozwanego, a to w związku z domniemaniem istnienia tej wierzytelności, które powstaje na skutek wystawienia i wydania weksła. Powód nie jest zatem zobligowany do wykazania zasadności dochodzonego roszczenia na płaszczyźnie umowy łączącej strony (por. np. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1967r., sygn. III CZP 19/66, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2010r., sygn. IV CSK 109/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 lipca 2016r., sygn. I ACa 126/16 oraz z dnia 16 marca 2016r., sygn. akt I ACa 510/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 listopada 2013r. sygn. I ACa 114/13).

Pozwana nie podnosiła żadnych zarzutów dotyczących ważności weksła. W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie do kwoty 3.532,77 zł należności głównej. Do tej wysokości sumy wekslowej pozwana zobowiązana jest wekslowo względem powódki. Dlatego na podstawie art. 101 w zw. z art. 10 prawa wekslowego kwotę tę zasądzono od pozwanej na rzecz powódki.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 48 pkt 2 prawa wekslowego w zw. z art. 481 § 1 i 2 kc. Zgodnie z tym pierwszym przepisem, posiadacz weksłu może żądać od zobowiązanego zwrotnie odsetek w wysokości sześć od sta, a przy weksłach wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od powyższej sumy, licząc od dnia wykupienia weksła. Z kolei zgodnie z art. 5 prawa wekslowego w weksłu, płatnym za okazaniem lub w pewnym czasie po okazaniu, może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym innym weksłu zastrzeżenie takie uważa się za nienapisane. Stopa odsetek powinna być określona w weksłu, w braku jej określenia zastrzeżenie oprocentowania uważa się za nienapisane. Odsetki biegną od daty wystawienia weksłu, jeśli nie napisano innej daty.

Na gruncie powyższych przepisów wskazuje się, że w przypadku weksli płatnych w oznaczonym dniu oraz w pewien czas po dacie oprocentowanie kapitału, jeżeli zostało przez strony ustalone, musi zostać uwzględnione z góry, przy oznaczeniu sumy wekslowej (wyrok Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2010 roku, sygn. akt V CSK 461/09). Wskazuje się przy tym, że w weksłach z oznaczonym terminem płatności wierzyciel może odsetki sam obliczyć i doliczyć do sumy wekslowej z góry, ponieważ wie, za jaki czas się należą i uwzględnić należne odsetki już przy wystawieniu weksła. W ten sposób suma wekslowa będzie odpowiednio wyższa. Jeżeli zaś weksel zawiera klauzule oprocentowania, to musi być ona wpisana na weksłu, przy czym jest to dopuszczalne jedynie w przypadku weksli płatnych za okazaniem lub w pewnym czasie po okazaniu.

W niniejszej sprawie weksel in blanco został wypełniony jako weksel z oznaczonym terminem płatności. Nie jest więc dopuszczalne zamieszczenie na nim klauzuli oprocentowania. Natomiast po terminie płatności oznaczonym na weksłu, jego posiadaczowi przysługują odsetki od sumy wekslowej w wysokości ustawowej (art. 48 pkt 2 prawa wekslowego), zgodnie z ogólnymi przepisami prawa wekslowego.

Wobec powyższego od zasądzonej należności głównej od pozwanej na rzecz powódki zasądzono odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej. Ponieważ powódka wywodziła swoje roszczenia z weksła, nie jest możliwe zasądzenie na

jej rzecz odsetek według wyżej stopy procentowej, nawet jeśli wyższe oprocentowanie przewidywała umowa leżąca u podstaw stosunku podstawowego. Dlatego dalej idące roszczenie o odsetki uległo oddaleniu.

Mając powyższe na względzie, Sąd pkt 1 zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.532,77 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty, zaś w pkt 2 oddalił powództwo w pozostałej części.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu oparto na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty składają się koszty poniesione wyłącznie przez powódkę: opłata sądowa, którą uiściła powódka w wysokości 100 zł, koszty zastępstwa procesowego - wynagrodzenie adwokata w kwocie 900 zł, których wysokość wynika z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1804 ze zm.) oraz opłata skarbową 17 zł opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa.

Powyższą kwotę Sąd zasądził w pkt 3 wyroku.

ZARZĄDZENIE

1/ (...)

2/ (...)

W., 16/10/2018 roku